

Hvorfor samvirke ?

-for det vi ikkje gjør aleine

-for det vi gjør bedre sammen

Ung Bonde i Bodø 31 mars

Astri Liland, Norsk Landbrukssamvirke

Hvorfor velger bedrifter forskjellige organisasjonsformer?

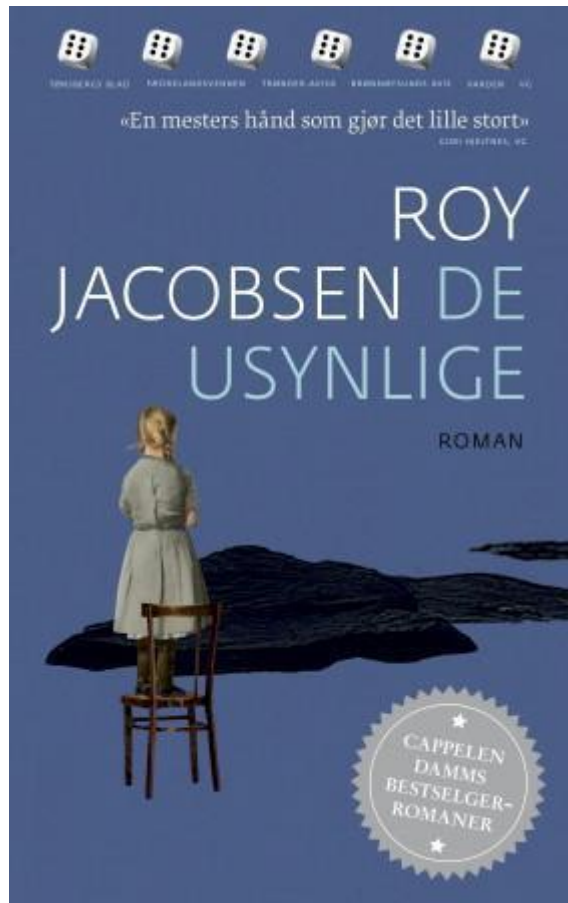
- **En organisasjonsform påvirkes av**
- **markedets størrelse:** En geografisk organisering krever at markedet har en viss størrelse.
- **bedriftens størrelse:** I små bedrifter kan ikke de ansatte spesialisere seg på oppgaver, de må ofte jobbe med flere forskjellige arbeidsoppgaver. Samme person må kanskje svare på telefon, lage lunsj for kollegaer og skrive brev. I en større bedrift kan disse oppgavene fordeles på flere personer.
- **bedriftens oppgaver:** Det kreves en annerledes organisering om bedriften jobber med prosjekt enn dersom den jobber med like oppgaver hele tiden.
- **produktsortiment:** En større bedrift har gjerne et bredt sortiment og selgere som spesialiserer seg på produkttyper. Små bedrifter kan ha et begrenset produktsortiment med selgere som må kjenne alle produkttypene.
- **bedriftskulturen:** Hvilken filosofi står ledelsen for? Hvilke tradisjoner har bedriften? Bedriften kan ha gode erfaringer med en bestemt organisasjonsform og ønsker derfor å fortsette med den.
- *Kopiert fra LDNA <http://ndla.no/nb/node/97729?fag=52293>*

Organisasjonsformen samvirke

- Samvirket: bonden slipper å selge varene sine selv
- •Samvirket lever innenfor politiske rammebetingelser
- •Samvirkene + faglagene: opplysning og politisk påvirkning

Historien om norsk samvirke ?

Tiden som beskrives i denne boken beskriver godt hvorfor behovet oppsto

Samvirkeprinsippene:

- Frivillig og åpent medlemskap
- Demokratisk medlemskontroll
- Medlemmets økonomiske deltakelse
- Selvstyre og uavhengighet
- Utdannelse, opplæring og informasjon
- Samvirke mellom samvirkeforetak
- Samfunnsansvar

Samvirkelov

- Norge var et av få land som ikke hadde egen Samvirkelov inntil «Lov om samvirkeforetak» trådte i kraft 1.januar 2008.
- Samvirkeloven gjelder for alle samvirkeforetak med unntak av Gjensidige forsikringssselskap, boligbyggelag og borettslag, som alle har egen lovgivning.
- Det at en har fått en egen lov gjør det enklere og mer oversiktlig både å etablere og å drive et samvirkeforetak.

Hvorfor gå sammen i samvirker?

- For å dekke et behov:

For eksempel manglende markedsadgang eller barnehageplass.

- God løsning fordi:

- Anvendelig foretaksform hvor medlemmenes nytte av virksomheten er viktigere enn kapitalavkastning.

- Foretaksformen passer for mennesker som ønsker å skape seg sin egen arbeidsplass, og som synes det er rettferdig at overskudd fordeles etter arbeidsinnsats / deltakelse i virksomheten.

- Krever lite startkapital.

Samvirke – det du ikke klarer alene!

Eksempler på andre samvirkeforetak

UNE RELATION DURABLE, CA CHANGE LA VIE.

Lantmännen

Rabobank

Bilkollektivet

Fleksibelt, økonomisk og miljøvennlig

Norsk Landbrukssamvirkes selskaper

Den norske landbruksmodellen og samvirkets landbrukspolitiske rolle

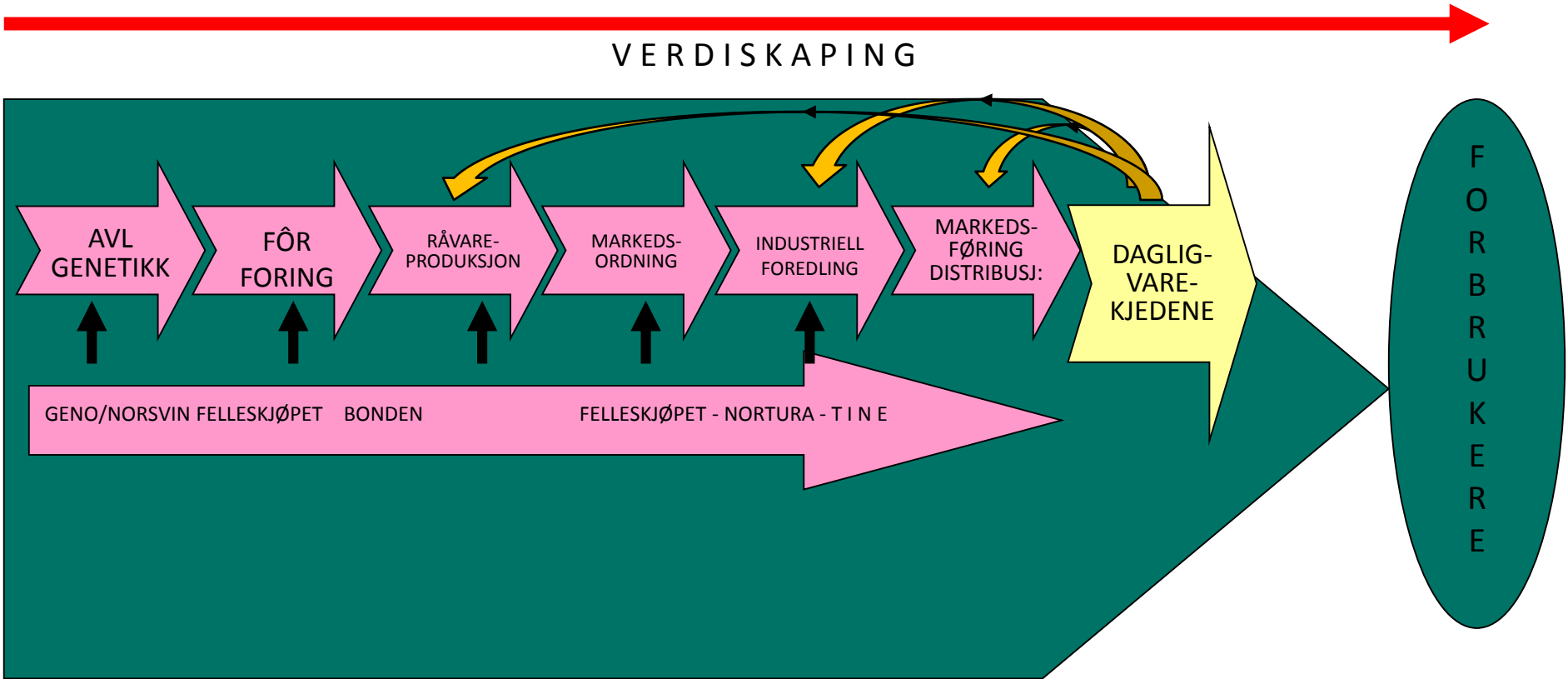

- Uten importvern vil vi ha minimal norsk matproduksjon.
- Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag forhandler med Staten.
- Samvirkeorganisasjonene har ansvar for å ta ut pris i markedet innenfor rammen av jordbruksavtalen.
- Markedsregulering er et avgjørende virkemiddel for å sikre landbruk over hele landet.

Hva kan samvirkene tilby bonden?

- Pris, samvirkebedriftene setter standarden i markedet
- Sikkerhet for avsetning – forutsigbarhet
- Rådgiving
- Medbestemmelse
- Sterke merkevarer
- Markedspåvirkning/makt
- Avlsarbeid
- Markedstilpasning og markedsoversikt
- Forskning og utvikling

VERDISKAPING

Samvirke på verdensbasis

- 1 milliard enkeltmedlemmer i samvirkeforetak.
- Ca. 750 000 samvirkeforetak.
- Samvirkeforetakene skaper rundt 100 millioner arbeidsplasser. Dette er ca. 20% mer enn hva multinasjonale selskaper gjør.
- De 300 største samvirkene i verden har en samlet inntekt tilsvarende bruttonasjonalproduktet til verdens niende største økonomi.

Samvirke

- Brukereid
- Brukerstyrt
- Inntekt gjennom deltakelse (medlemsnytte)
- Alle andelseiere har lik innflytelse
- Ledelse ved demokratiske prosesser
- Kan ikke kjøpes opp

Aksjeselskap

- Investoreid
- Investorstyrt
- Inntekt gjennom avkastning på innsatt kapital (kapitalutbytte)
- Aksjeeierne har innflytelse etter innskutt kapital
- Fleksibel ledelse med vide fullmakter i aksjeloven
- Aksjer kan omsettes, selskapet kan kjøpes opp

Langsiktig og norsk eierskap!

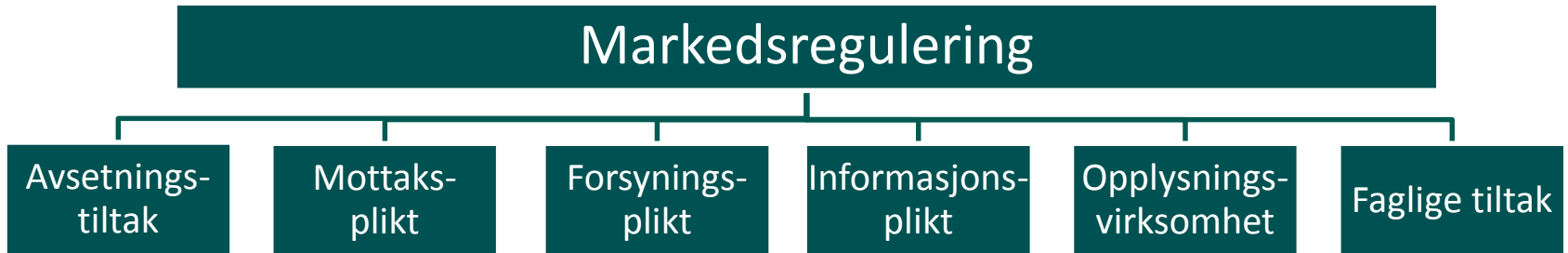
En samvirkebedrift kan ikke kjøpes opp, og foretaksformen garanterer således for et langsiktig og norsk eierskap.

Landbrukssamvirkene har en rolle i norsk matproduksjon

Landbrukssamvirkene tar hånd om deler av jordbruksoppgjøret

Markedsregulering i praksis

Det viktigste dere skal husk er :

**Et samvirkets
suksess er opplevd
brukernytte !**